

Sygn. akt I ACz 223/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący	SSA Ewa Jastrzębska
Sędziowie	SA Joanna Kurpierz SO Joanna Naczyńska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2015 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. S., A. G. i M. C.

przy udziale Komisarza Wyborczego w C., Przewodniczącego Gminnej Komisji Wyborczej w Ż. i Przewodniczącego Gminnej Komisji Wyborczej w N.

w trybie art. 82 i art. 392 Kodeksu wyborczego

na skutek zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt I Ns 303/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 223/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 grudnia 2014r. Sąd Okręgowy w Częstochowie – w oparciu o art. 393 § 2 kodeksu wyborczego - pozostawił bez dalszego biegu protest wyborczy, który złożony został przez J. S., A. G. i M. C..

Sąd Okręgowy stwierdził, iż protest ten nie spełnia wymogów formalnych, ponieważ wnioskodawcy nie sformułowali w nim zarzutów określonych w art. 82 § 1 pkt. 1 i 2 Kodeksu wyborczego, jako że nie zarzucają popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, nie stawiają zarzutów naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów. Sąd Okręgowy zauważył, iż wnioskodawcy oparli protest wyborczy o nieskuteczny i nieoparty dowodami zarzut nieprawidłowości polegającej na dopisaniu do rejestru wyborców, w okresie od 1 października do 14 listopada 2014r., osób spoza okręgu wyborczego nr (...) w liczbie 89 w gminie N. i 83 w gminie Ż., które w ocenie skarżących zostały fikcyjnie zameldowane u rodzin i przyjaciół na terenie wymienionych gmin (czego dowodem mogłyby być w ocenie wnioskodawców zeznania osób, których

danych personalnych nie podali, a u których osoby nieuprawnione miałyby zostać zameldowane). Pozostałe zaś zarzuty, zawierające jedynie przypuszczenie i obawę sfalszowania wyników głosowania z uwagi na dużą liczbę głosów nieważnych, chaos i tłok panujący w lokalach wyborczych, zakłócanie prac komisji przez mężów zaufania oraz fakt, że przewodniczącymi komisji byli pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Ż. - w ocenie Sądu Okręgowego - nie dowodziły naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, a przede wszystkim ich wpływu na wynik wyborów.

Zażalenie na to postanowienie złożyli wnioskodawcy, domagając się jego uchylenia i merytorycznego rozpoznania ich protestu oraz stwierdzenia nieważności wyborów samorządowych. Zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 233, 235, 328§2 w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego, a także przepisów dotyczących uzasadniania orzeczeń, w konsekwencji czego brak jest w uzasadnieniu argumentacji dotyczącej przyczyn odmowy wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnym dowodom, co skutkuje niemożliwością oceny zaskarżonego postanowienia. Podnieśli, iż Sąd nie rozpoznał istoty sprawy, tj. nie odniósł się do ważności wyborów, do czego obligował go art. 394 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego oraz błędnie uznał, iż protest nie spełnia wymogów formalnych. Akcentowali naruszenie art. 28 § 1 i 2 i 51 Kodeksu wyborczego przez ich niezastosowanie, podczas gdy osoby dopisane w ich ocenie nie były uprawnione do głosowania.

Komisarz Wyborczy w C. wniósł o oddalenie zażalenia, jako bezzasadnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Podstawą protestu wyborczego powinien być zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub naruszeniu przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mających wpływ na wynik wyborów. Użycie spójnika "lub" między tymi przesłankami oznacza, że podstawą protestu może być zarzut naruszenia jednej z tych dwóch podstaw lub obu jednocześnie. Sformułowanie tego zarzutu oraz przedstawienie lub wskazanie dowodów, na których ten zarzut się opiera, stosownie do art. 392 § 2 ustawy z 5 stycznia 2011r. Kodeks wyborczy (Dz.U. nr 21, poz. 112 z póź. zm) stanowią wymogi formalne protestu.

Wymogów tych protest skarżących, wbrew ich wywodom, nie spełniał. W szczególności podstawy protestu nie mogą stanowić nieprawidłowości polegające na dopisaniu osób do rejestru wyborców, jako że za ewentualne uchybienia w tym zakresie odpowiada Wójt Gminy N. i Burmistrz Miasta i Gminy Ż., do których obowiązków należy prowadzenie rejestrów wyborców. Za uchybienia te nie odpowiadają organy wyborcze. Protest wyborczy może zaś dotyczyć tylko tych naruszeń Kodeksu wyborczego, których może dokonać organ wyborczy, a nie organ samorządowy, co wynika z wykładni art. 82 § 2 Kodeksu wyborczego. Stąd też Sąd Okręgowy trafnie nie weryfikował zasadności tego zarzutu, w tym nie przesłuchiwał bliżej nie oznaczonych świadków (osób, które zameldowały osoby rzekomo nieuprawnione).

Pozostałe podniesione w proteście okoliczności, a to chaos i tłok panujące w lokalach wyborczych, zakłócanie prac Komisji przez mężów zaufania, fakt przewodniczenia Komisjom przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Ż. były po pierwsze bardzo ogólnikowe i nie wywiedziono z nich naruszenia przepisów kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mających wpływ na wynik wyborów, a po wtóre te okoliczności nie zostały poparte konkretnymi dowodami. Na gruncie nieaktualnego już stanu prawnego (tj. w dacie obowiązywania przepisów art. 79 ust. 3 i art. 81 ust. 1 ustawy z 12 kwietnia 2001r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, tekst jedn.: Dz.U. z 2007r. nr 190, poz. 1360, które w tożsamy sposób, w stosunku do obecnie obowiązującego Kodeksu wyborczego, regulowały wymogi protestu wyborczego) w orzecznictwie wyrażono zasługujący na uwzględnienie w niniejszej sprawie pogląd, że wymóg podania dowodów stanowi element konstrukcyjny protestu, którego niespełnienie prowadzi do pozostawienia protestu bez dalszego biegu. Jak wyjaśniono, obowiązujące przepisy prawa wyborczego ściśle określają procedurę głosowania i ustalania jego wyników. Przeprowadzenie wyborów zgodnie z procedurą wyborczą oznacza, że ustalony (ogłoszony) wynik głosowania jest zgodny z oddanymi głosami. Dopuszczalność podważania tej zasady nie może być

więc gołosłowna, lecz każdorazowo warunkuje ją przedstawienie lub wskazanie dowodów, jednak nie jakichkolwiek, ale takich, które uzasadniają zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2007 r., sygn. akt III SW 63/07, LEX nr 422891). Zatem Sąd Okręgowy miał pełne podstawy ku temu, by stwierdzić, iż protest wnioskodawców także w tej części nie spełnia wymogów formalnych i na tej podstawie, w oparciu o art. 393 § 2 kodeksu wyborczego, bez merytorycznego odnoszenia się do zarzutów i wywodów zażalenia, pozostawić protest bez dalszego biegu.

Z tych to też przyczyn, Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty zażalenia nie są w stanie wzruszyć trafności zaskarżonego postanowienia. Konkluzje te legły u podstaw oddalenia zażalenia - w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 i 13 § 2 k.p.c., jako bezzasadnego.